

"മേഖലാക്ക് മന്ത്രിഭാവ"

**കേരള സർക്കാർ**

നം. ഡബ്ല്യൂ.എ.1/40/2022/തസ്വഭവ  
തദ്ദേശസ്വയംഭരണ (ഡബ്ല്യൂ.എ. ) വകുപ്പ്  
തിരുവനന്തപുരം,  
തീയതി: 02-02-2022

**സർക്കലർ**

വിഷയം:- ത.സ.ഭ.വ. - പാഴ് വസ്തു സംഭരണ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ (MCF, RRF) തീപിട്ടതം ഉൾപ്പെടെയുള്ള അപകടങ്ങൾ ഒഴിവാക്കുന്നത് - സംബന്ധിച്ച്.

സൂചന: (1) 16.01.2021-ലെ സ.ഭ.(സാധാ) നം.113/2021/തസ്വഭവ നമ്പർ ഉത്തരവ്.  
(2) 11.10.2021-ലെ 4/ഡി.സി.1/2021/തസ്വഭവ നമ്പർ സർക്കലർ.  
(3) മുചിതാമിഷൻ എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ 11.01.2022-ലെ 3169/സി5/2016/എന്റ്.എ. നമ്പർ കാര്യപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

\*\*\*\*\*

പാഴ് വസ്തു സംഭരണ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ (MCF, RRF), തീപിട്ടതം ഉൾപ്പെടെയുള്ള അപകടങ്ങൾ ഒഴിവാക്കുന്നതിന് സ്പീകർക്കേണ്ട മുൻകയതലുകളും സുരക്ഷാത്മീകരണങ്ങളും സംബന്ധിച്ച മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ സൂചനയിലെ ഉത്തരവ്, സർക്കലർ എന്നിവ പ്രകാരം പുറപ്പെട്ടവിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ പ്രസ്തുത മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും പാലിക്കപ്പെടാത്ത സാഹചര്യത്തിൽ പാഴ് വസ്തു സംഭരണ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ (MCF, RRF) തീപിട്ടതം ഇംബാക്കുന്നത് മുഖ്യമായിപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്ത് നിലവിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഭ്രിഡാഗം, എ.ഡി.എഫ്, ആർ.ആർ.എഫ്കളും ഫയർ & റെസ്റ്റു ഇലക്ട്രിക്കൽ സുരക്ഷാ സംവിധാനങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും ഒരുക്കാൻ കഴിയാത്ത സാഹചര്യത്തിലാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. പാഴ് വസ്തു സജ്ജീകരണ കേന്ദ്രങ്ങളിലെ തീപിട്ടതം ഒഴിവാക്കുന്നതിന് താഴെ പറയുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ സ്പീകർക്കേണ്ടതാണ്.

**ശ്രദ്ധക്രിക്കറ്റ് സുരക്ഷാ നിർദ്ദേശങ്ങൾ**

- 1) മെയിൻ സീച്ച് പ്രവർത്തനക്ഷമം ആയി വയ്ക്ക.

- 2) ഫൂസിൻ പകരം മിനിയേച്ചർ സർക്കൂട്ട് ബ്രോകർ (MCB) സഹാപിക്കുക.
- 3) മെയിൻ സിച്ചിലും സർക്കൂട്ടിലും ന്യൂട്ടലിൽ ലിക്ക് സമാപിക്കുക.
- 4) വിതരണത്തിന്റെ ആരംഭ പോയിൻറിൽ സമീപം എഴുപ്പത്തിൽ എത്തിച്ചേരാവുന്നതും വിതരണം പൂർണ്ണമായി ഒറ്റപ്പെടുത്താൻ എഴുപ്പത്തിൽ പ്രവർത്തിപ്പിക്കാവുന്നതിനു അനുയോജ്യമായ ലിക്സ് സീച്ച്/സർക്കൂട്ട് ബ്രോകർ സഹാപിക്കണം.
- 5) ഓരോ വ്യത്യസ്തമായ സർക്കൂട്ട് അനുയോജ്യമായ ഒരു സർക്കൂട്ട് ബ്രോകർ അല്ലെങ്കിൽ കട്ട് ഒരു ഉപയോഗിച്ചു അധിക ഉംഖജജത്തിൽ നിന്ന് പരിരക്ഷിക്കണം.
- 6) വയറിങ്ങിലും, വൈദ്യുതി ഉപകരണങ്ങൾക്കും ഉണ്ടായേക്കാവുന്ന പ്രോർച്ചു മുലം ഉള്ള അപകടം ഒഴിവാക്കാൻ എർത്ത് ലീക്കേജ് സർക്കൂട്ട് ബ്രോകർ (earth leakage circuit breaker) മെയിൻ സീച്ചിനോട് സഹാപിക്കുക.
- 7) മോട്ടാറുകൾക്കും, വൈദ്യുതി ഉപകരണങ്ങൾക്കും സമീപത്തായി അനുയോജ്യമായ ഒരു ലിക്സ് സീച്ച് അല്ലെങ്കിൽ സർക്കൂട്ട് ബ്രോകർ നൽകണം.
- 8) പ്രധാന സീച്ച് ബോർഡിൽ മുൻവശത്ത് എക്സ്പ്രോസ് ഒരു മീറ്ററൈക്കിലും വ്യക്തതയുള്ള സഫലം നൽകണം (എല്ലാ സീച്ച് ബോർഡുകൾക്കും മുന്നിൽ കഴിയുമെങ്കിൽ ഒരു മീറ്ററൈക്കിലും വ്യക്തതയുള്ള തുടം നൽകണം).
- 9) തീപിടിക്കാവുന്ന വസ്തുക്കൾ സീച്ച് ബോർഡുകളുടെ സമീപം സൂക്ഷിക്കാതിരിക്കുക.
- 10) എല്ലാ സീച്ച് ബോർഡുകൾക്കും മുന്നിൽ ഇലക്ട്രിക്കൽ ഗ്രേഡ് റബ്ബർ മാറ്റ് സഹാപിക്കണം.
- 11) കുതുമായ വൈദ്യുതി വാഹക ശേഷിയുള്ള വയറുകൾ ഉപയോഗിക്കുക.
- 12) ഐ. എസ്. ഐ. മുത്തുള്ളതോ തയ്യാറായ നിലവാരമുള്ളതോ ആയ ഉപകരണങ്ങളും സാമഗ്രികളും മാത്രം വയറിങ്ങിൽ ഉപയോഗിക്കുക.
- 13) പി. വി. സി. conduit വയറിങ്ങിൽ ഐ.എസ്.എ അംഗീകാരമുള്ള റീജിയർ പി വി സി പെപ്പുകൾ മാത്രം ഉപയോഗിക്കുക.
- 14) ശരിയായ റീതിയിൽ എർത്തിൽസ് ചെയ്യുക.
- 15) മെയിൻ സീച്ചും പ്രൈം ബോക്കറുകളും നന്ദി 14 ഗ്രേജ് ചെന്നു കുമി ഉപയോഗിച്ചു എർത്ത് ചെയ്യുക.
- 16) പി. വി. സി. conduit വയറിങ്ങിൽ പെപ്പിനകത്തുടി 14 ഗ്രേജ് ചെന്നു കുമി earth കൺട്രൈഡിനുകൂടിക്കു വേണ്ടി ഉപയോഗിക്കുക.
- 17) എല്ലാ സ്റ്റോർജ്ജുകളിൽ മോട്ടാറിന്റെയും ഹ്രയിം വ്യത്യസ്തമായ രണ്ട് കണക്കുകളാൽ എർത്ത് ചെയ്യണം.

- 18) വൈദ്യുത വിതരണ ലൈനോ ഉപകരണമോ അടങ്കിയിരിക്കയോ സംരക്ഷിക്കയോ ചെയ്യുന്ന മെറ്റൽ കേസിംഗ് അല്ലെങ്കിൽ മെറ്റാലിക് കവറുകൾ ശരിയായി എർത്ത് ചെയ്യുകയും ഇലക്ട്രിക്കൽ കണക്കാകളിലും തുടിച്ചേരിക്കയും ചെയ്യണം.
- 19) ഉപഭോക്താവിന്റെ എർത്ത് ഇലക്ട്രോഡ് ശരിയായി സ്ഥാപിക്കണം. എർത്ത് ഇലക്ട്രോഡ് ടെസ്റ്റ് ചെയ്ത റിസർട്ട് ട്രഫിക്കർമ്മാണണം ഉറപ്പാക്കണം.
- 20) എർത്ത് വയർ മെകാനിക്കൽ തകരാറിൽ നിന്ന് മുക്കമാണോ എന്ന ഉറപ്പവരുത്തുക.
- 21) വൈദ്യുതാഹാതമേറ്റവർക്ക് നൽകേണ്ട പ്രമമുള്ളഷകളുക്കിഴച്ച് ഇംഗ്ലീഷ്/ മലയാളത്തിലുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രകടമായ സ്ഥലത്ത് പ്രദർശിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്/
- 22) DCP / C02 തരത്തിലുള്ള അഗ്രിശമന ഉപകരണങ്ങൾ (പയർ എക്സ്പ്രസ്സ് ) സ്ഥാപനത്തിൽ ഉണ്ടായിരിക്കണം.

## II. പയർ ആൻഡ് റെസ്യൂസ് സുരക്ഷാ നിർദ്ദേശങ്ങൾ

### (i) തീ പിട്ടുത സാധ്യത ഒഴിവാക്കുന്നതിനാവശ്യമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ.

- \*1. പാഴ് വസ്തുകളുടെ കൂടുന്ന സീലിങ്ങിൽ തട്ടുത്.
2. എം.സി.എഫ്, ആർ.ആർ.എഫ് സംഭരണ ശാലകളിൽ മതിയായ വെൺറിലേഷൻ ഉണ്ടാണ് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
3. യൂണിറ്റിന് ചുറ്റം 5m വീതിയിൽ പയർ ലൈൻ എടുക്കുകയും ആയത് പരിപാലിക്കുകയും ചെയ്യുക.
4. യൂണിറ്റിൽ അഗ്രിശമന വാഹനങ്ങൾ കടന്നപോകുന്നതിനുള്ള വഴി സൗകര്യം ഉണ്ടാണ് ഉറപ്പ് വരുത്തുക.
5. ശേഖരിക്കുന്ന മാലിന്യങ്ങൾ ജൈവ അജൈവമായി വേർത്തിരിക്കേണ്ടതും, ചെറുളനകളായി സംഭരിക്കേണ്ടതുമാണ്. കൂടുതലായി 5m കുറയാത്ത അകലം പാലിക്കേണ്ടതുമാണ്.
6. എം.സി.എഫ്, ആർ.ആർ.എഫ് എന്നിവയുടെ പുരുത്ത് എത്തിച്ചേരുന്ന വഴിയിലും പാഴ്സൂകൾ സുരക്ഷിക്കുത്.
7. പാഴ് വസ്തുകൾ സമയബന്ധിതമായി നീക്കം ചെയ്യേണ്ടതാണ്.
8. എമർജെൻസി നൂപർ (പയർ, പോലീസ്, ആബുലാസ്സ്), പുകവലി പാടില്ല എന്നീ ബോർഡുകൾ നിശ്ചിത ഇടവേളകളിൽ സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണ്.
9. പുറത്തെല്ലാം ഉള്ള വഴി ബോർഡുകൾ കൂത്യമായി സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണ്.
10. മാലിന്യത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ട സാറ്റികളിലെ ആസിഡ് പുർണ്ണമായും പ്രാർത്ഥിക്കളണ്ടു

- സുക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. അല്ലാത്തപക്ഷം ടെൻമിനലുകൾ തയ്യിൽ സമ്പര്കത്തിലായി സ്വാർക്ക് ഉണ്ടായി തീ പിടിക്കാൻ ആസിധ്യ ലിക്ക് ചെയ്യു മറ്റ് വസ്തുകളുമായി തുടങ്ങേണ്ടു തീ പിടിക്കാനും സാധ്യതയുണ്ട്.
11. വൈദ്യതി വയറിങ്ങുകളിൽ തട്ടി നിൽക്കുത്തക രീതിയിൽ സാധനങ്ങൾ സുക്ഷിക്കുന്നത്.
  12. തീ അണയക്കവാൻ ധാരാളമായി ജലം ആവശ്യമായി വരുന്നതിനാൽ ഇത്തരം മാലിന്യസംഭരണികൾക്ക് സമീപം ജല ഗ്രോതസ്സുകളോ, ജലസംഭരണികളോ ഉണ്ടാകേണ്ടതാണ്.

(ii) പാഴ്സ്യ സംഭരണാശാലകളിലെ തീ പിടിത്ത മുൻ കുത്തലുകൾ

13. 100 m<sup>2</sup> ഏരിയക്ക് ഒരു ഹൈഡ്രോസ്റ്റിക് തീ പിടിയിൽ സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണ്.
14. 1620 lpm capacity ഉള്ള ഡീസൽ പന്ത് സ്ഥാപിക്കേണ്ടതും ജല വഭ്യത ഉറപ്പ് വരുത്തേണ്ടതുമാണ്.
15. അഗ്രിശമന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും, സാൽവേജ് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുമായി ആവശ്യത്തിന് ഫയർ റാക്ക്, ഫയർ ബീറ്റുകൾ, ഫയർ ബൈസ്റ്റ് എന്നവ ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്.
16. അപകട രക്ഷാപ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് വേണ്ട പരിശീലനം ഷീവനക്കാർക്ക് യഥാസമയം നൽകേണ്ടതും കൃത്യമായ ഇടവേളകളിൽ മോക്ക് രൂപിൽ നടത്തേണ്ടതുമാണ്.
17. പ്രമുഖ ശുമുച്ചാ സംവിധാനം പാഴ്യ വസ്യ സംഭരണ കേന്ദ്രങ്ങൾ ഒരുക്കേണ്ടതാണ്.
18. 24 മണിക്കൂറും ഫയർ വാച്ചുർമ്മാതുടെ സേവനം സംഭരണാശാലകളിൽ ഉറപ്പ് വരുത്തേണ്ടതാണ്.

മേൽ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രകാരമുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ 3 മാസക്കാലയളവിന്തുള്ളിൽ ഒരുക്കേണ്ടതാണ്. പ്രസ്തുത കാലയളവിനു ശേഷം പരിശോധന കീ. ആപിക്കൽച്ചു തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ എം.സി.എഫ്., ആർ.ആർ.എഫ്.കളിൽ പരിശോധന നടത്തേണ്ടതാണ്.

മേൽ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രകാരമുള്ള തീപിടിത്ത സുരക്ഷാ സംവിധാനങ്ങൾ എം.സി.എഫ്., ആർ.ആർ.എഫ്.കളിൽ ഒരുക്കുന്നതിനാവശ്യമായ ചെലവ് തുക 15-ാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് / തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പദ്ധതി വിഹിതം / ശുചിത്വമിഷൻ പദ്ധതി വിഹിതം എന്നിവയിൽ ലഭ്യമായതിൽ നിന്നും കണ്ടത്താവുന്നതാണ്.

ആർ.എസ്.ക്രൈസ്തു  
സ്പെഷ്യൽ സെക്രട്ടറി

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം



സെക്രട്ടർ ഓഫീസർ.

എക്സിക്യൂട്ടീവ് വൈസ് ചെയർപേഴ്സൻ, ഹരിതകേരളം മിഷൻ  
പണ്ഡായത്ത് ഡയറക്ടർ, തിരവന്നന്തപുരം.  
നഗരകാര്യ ഡയറക്ടർ, തിരവന്നന്തപുരം.  
ഗ്രാമവികസന കമ്മീഷണർ, തിരവന്നന്തപുരം.  
ഡയറക്ടർ ജനറൽ, കേരള ഫയർ ആസ്റ്റ് റെസ്യൂ സർവീസസ്.  
ചീഫ് ഇലക്ട്രിക്കൽ ഇൻജീനീയർ, ഇലക്ട്രിക്കൽ ഇൻജീനീയർ  
ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ്.  
എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, മുചിതാമിഷൻ.  
മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ, കൂൺ കേരള കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്.  
എല്ലാ ഗ്രാമപണ്ഡായത്തകൾക്കും (പണ്ഡായത്ത് ഡയറക്ടർ മുഖ്യം)  
എല്ലാ നഗരസഭകൾക്കും (നഗരകാര്യ ഡയറക്ടർ മുഖ്യം)  
എല്ലാ മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻകൾക്കും  
(നഗരകാര്യ ഡയറക്ടർ മുഖ്യം)  
പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (എ&ആർ), കേരള, തിരവന്നന്തപുരം.  
അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ഓഫിസ് I) / (ഓഫിസ് II), കേരള, തിരവന്നന്തപുരം.  
എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ.  
ഡയറക്ടർ, എഎ&പി.ആർ. (വൈശ & നൃ മീഡിയ) വകുപ്പ്.  
കയതൽ ഫയൽ

വകുപ്പ്:

ബഹു.തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൊവിഡർ സെക്രട്ടറിക്ക്.  
തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് അധികാരിയാണ് ചീഫ് സെക്രട്ടറിയുടെ  
പി.എ.യു.

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറിയുടെ സി.എ.യു.